N°. 3106

DE TIJD.

1857

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 22 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 Julij.

De wet op het lager onderwijs is gisteren aangenomen met eene groote meerderheid. Wij wisten dat zij in allen geval zou doorgaan; wij hadden evenwel niet verwacht dat het cijfer der meerderheid zoo groot zou zijn. Tot onze verwondering hebben zes vertegenwoordigers uit Noord-Brabant en Limburg bij de eindstemming vóór de wet gestemd. Het waren de heeren de Lom de Berg, Hengst, de Poorter, Jespers, Beens en Meeussen. Ons is de beweegreden niet bekend, waarom zij hun votum hebben gegeven aan een voorstel, waarvan zij de hoofdbeginselen hebben bestreden. Ongetwijfeld zijn zij daartoe geleid geworden door politieke konsideratiën, die wij ligtelijk kunnen raden en niet van gewigt ontbloot achten. Wij eerbiedigen hunne beweegredenen zoowel als hunne uitgebragte stem. Wij zijn in gemoede overtuigd, dat zij daarin niet anders gehandeld hebben dan met de beste inzigten voor de handhaving van 't geen regt is zoowel voor de *gemengde* school, als voor de *vrije*. Desniettemin moge het ons geoorloofd zijn het te betreuren dat er gronden, hoe gewigtig dan ook, zijn gevonden, om bij de eindstemming principiëele bepalingen goed te keuren, die in den loop der beraadslagingen met kracht waren bestreden. Het komt ons voor dat zulks de vrucht is van een systeem van transaktie, dat, naar onze overtuiging, eene te groote plaats in onze beraadslagingen inneemt. Wij weten 't, een parlementair goevernement is een goevernement van transaktie. Maar men kan toch niet over alle quæstiën in transaktie treden. Er zijn immers beginselen te handhaven. Dan, als wij hier spreken van te ver gedrevene zucht van transaktie, dan hebben wij daarbij vooral op het oog de liberale leden der Kamer, bekend onder den naam van Thorbeckianen. Het is geen geheim, dat de zoogenaamde liberalen ook in dit geval getransigeerd hebben. Naar de overtuiging van velen behoorde het woord *christelijk* niet in de wet. Desniettegenstaande hebben zij 't er ingelaten. Waarom? Uit vrees voor de protestantsche drijvers in zake van verkiezingen? Uit vrees van het verwijt, dat zij met de ultramontanen in bondgenootschap zijn getreden? Alsof 't niet aan het gansche land bekend ware, dat dit zoogenaamd bondgenootschap niet bestaat dan in de ziekelijke verbeelding van eenige, door kwaadaardige drijvers misleide, zwakke hoofden. En aan dezulken is ten spijt van het regt een aanzienlijk deel der bevolking ten offer gebragt. Is 't welligt ook daaraan toe te schrijven, dat voor *'t vrije* onderwijs, door niet een enkel liberaal eenige poging is gedaan om het te vrijwaren van de belemmerende bepalingen der wet? Allen hebben zonder uitzondering de amendementen, te dien einde voorgedragen, afgestemd. Wij betwijfelen 't zelfs of de liberale leden der Kamer op dit punt niet onverzettelijker waren dan de *fakkeliaansche* leden. En in zulken toestand, waarin het blijkbaar is dat de liberalen in transaktie zijn getreden met de protestantsche faktie ten schade onzer regten, hebben wij ten minste reden om ons te verwonderen, dat eenige katholieke leden, zonder het te willen, den schijn hebben op zich genomen van op hunne beurt in eene transaktie te zijn getreden, die tegen hunne geloofsgenooten gerigt is. Ongetwijfeld is hun dat gezigtspunt ontgaan; anders ware 't onmogelijk geweest, dat zij hunne stem vóór de wet konden uitbrengen. Wij achten 't een misslag, dien wij betreuren, zonder hun dien als een euvel aan te wrijven; omdat wij de overtuiging hebben, dat in de verwarring, door de diskussie ontstaan, de beginselen op den achtergrond geraakt, en de politieke quæstie op den voorgrond geplaatst is. Wat ons betreft, in dergelijk geval, waar het de groote beginselen geldt, zouden wij nooit een oogenblik ons laten terug houden door politieke konsideratiën; omdat wij ons zouden vast houden aan den regel: *fait ce que dois; advienne que pourra.* Dat is het beginsel van het Christendom, 't welk alle politiek verwint en overleeft.

Door dien regel geleid hebben tegen de wet gestemd de heeren Luyben, Bots, Meylinck, Dommer van Poldersveldt, van Nispen van Sevenaer en van Wintersberg.

Waren afwezig de heeren de Limpens, Strens en Storm. Insgelijks hebben tegen de wet gestemd de heer Groen van Prinsterer en zijne vrienden. De eerste heeft onmiddellijk na de stemming zijn ontslag ingediend als lid der Tweede Kamer door middel van een brief van den volgenden inhoud:

's Hage, 20 Julij 1857.

»*Mijnheer de Voorzitter!*

»Nu de beraadslaging over de wet op het lager onderwijs is afgeloopen, neem ik, met smart, doch uit persoonlijk pligtbesef en na rijp beraad, mijn ontslag als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Gelief, Mijnheer de Voorzitter! met de uitdrukking mijner hoogachting, te ontvangen en ook aan de Kamer over te brengen, mijn dank voor de welwillendheid, die mij, bij menig verschil in zienswijze, van de meeste leden ten deel viel."

Daarenboven hebben vóór de wet gestemd:

1°. Al de *liberale leden* der Kamer, zonder uitzondering.

2°. Al de zoogenaamde *liberale konservateurs*, insgelijks zonder uitzondering.

3°. al de representanten van de protestantsche kerkelijke liberale *Fakkel*-partij, ook zonder uitzondering met den heer de Brauw aan 't hoofd, die zoo onbarmhartig is te veld getrokken tegen de wet-van Reenen, en thans, nu de wind uit een anderen hoek komt, diezelfde wet met lofprijzing aanvaardt.

Wij bepalen ons heden hierbij. Wij zullen later op de beraadslaging terugkomen.

De diskussie, die gisteren plaats had, leverde niets van belang, behalve eene opmerking van den heer Meylink, die wij morgen bespreken.

Genoeg zij het hier aan te stippen, dat de Kamer geëindigd is met zich te verstaan omtrent de overgangsmaatregelen benoodigd voor de *openbare* school. Van overgangsmaatregelen voor de *vrije* school is in de wet geen spraak, dan om de akte van bekwaamheid der schoone sekse te beperken.

Hoe zal het daarmeê gaan? Dat is ons een raadsel. Is dat overgelaten aan de reglementaire bepalingen, die van 't ministerie van Binnenlandsche Zaken zullen moeten uitgaan? Of heeft het ministerie zelf geene bevoegdheid, om daaromtrent eenige voorzieningen te nemen? Er blijkt niets van in de wet, die er van zwijgt, en zich met het vrije onderwijs niet anders heeft ingelaten, dan om het te fnuiken.

Wij zullen dus moeten afwachten wat de Regering ten deze zal doen. Inmiddels hangt het *vrije onderwijs*, dat thans reeds in werking is, in de lucht. Dat wil zeggen, vele thans wettig bestaande vrije scholen hangen van ministeriëele willekeur af. Het is onmogelijk dat zij op 1°. Januarij aanstaande kunnen hebben voldaan aan al de eischen in deze wet gesteld. De Regering heeft het alzoo in hare hand om ze te sluiten, of, wat hetzelfde is, ze zoo te bemoeijelijken, dat ze niet gaan kunnen en daarom gesloten moeten worden.

Of zal aan dat *vrije* onderwijs ook 3 jaren tijds verleend worden om zich naar de wet in te rigten?

De direktie der nederl. Rijnspoorweg-maatschappij heeft haar verslag van het afgeloopen boekjaar openbaar gemaakt. Wij ontleenen daaraan het volgende:

Uit de algemeene inkomsten-rekening blijkt, dat zij met een saldo van *f* 582,841.15½ sluit, zoodat er na aftrek van een en ander een saldo van *f* 19,916.72½ overblijft. Indien de vergadering mogt besluiten het saldo der rekening van vervallen verklaarde aandeelen hierbij te voegen, dan wordt, daardoor eene uitdeeling van *f* 0.75 per aandeel mogelijk. Het totale cijfer der doorloopende trein-mijlen bedraagt 750,269 nederl. mijlen. De exploitatie-kosten bedroegen *f* 120.86 per nederl. mijl. De lokomotieven hebben in het geheel een afstand van 799,211 nederl. mijlen doorloopen. De kosten der trekkracht bedroegen *f* 0,332 per nederl. mijl. De hoeveelheid verbruikte coke was 192,579 mudden of 9,64 ned. pond per nederl. mijl. De schade door de achteloosheid van een der machinisten veroorzaakt aan de draaibrug te Utrecht, werd in drie weken hersteld. De totale onkosten daarvoor beliepen *f* 15,126.72½, terwijl de reparatie aan de lokomotief en tender ongeveer *f* 3600 zal vorderen.

De exploitatie-kosten hebben gedurende het zomer halfjaar slechts 45 pCt. of *f* 378.841.32½ op een ontvangst van *f* 843.141.28 uitgemaakt; welke verhouding gedurende het winter-halfjaar tot 80 pCt. is geklommen, hetgeen aan sommige eigenaardige bezwaren wordt toegeschreven en vooral aan de nachttreinen.

De ontvangsten van reizigers en bagages bestelgoederen, enz., bedroegen in 1855/56 op de oude lijn tusschen Amsterdam en Arnhem *f* 755.219.13½ en in 1856/57 *f* 874.866.59, terwijl die op de nieuwe lijnen bedroegen in 1855/56 *f* 257.752.63 en in 1856/57 *f* 460.669 93, waaruit blijkt dat het vervoer op eene allezins voldoende wijze vooruitgaat. De ontvangsten gedurende de eerste zes weken van het loopende boekjaar hebben die van dezelfde weken van het vorige jaar met *f* 32,360.40 overtroffen. Het doorgaande goederen-vervoer heeft sedert de aansluiting met Duitschland volstrekt niet aan de verwachting beantwoord.

De afzonderlijke exploitatie-rekening van de lijn Amsterdam naar Arnhem sluit met een batig saldo van *f* 8,650.99, na de afbetaling van de rente op de leening van 9 millioen. Blijkens de kapitaalrekening is eene som van *f* 1,884,560.65½ uitgegeven tot daarstelling en voltooijing van de werken der maatschappij, zijnde 1°. De uitbreiding en verbetering aan de oude lijn, waaronder de vergrooting van het station te Utrecht. 2°. De Rotterdamsche lijn. 3°. De pruissische lijn, welke thans kan geacht worden voltooid te zijn.

De arbitrale uitspraak tusschen den aannemer der maatschappij, den heer Brassen, en de maatschappij heeft plaats gehad. Daarbij is door den heer Locke *f* 224.688 aan eerstgenoemden heer ter volledige afdoening van al zijne vorderingen toegewezen.

De rekening materieel is met *f* 974,800.29½ vermeerderd. Het materieel bestond op 1°. Mei II. uit 39 lokomotieven en tenders, 151 passagierswagens en [illegible] voor goederen, zand, enz. Op dat tijdstip moesten nog 8 lokomotieven en tenders worden geleverd, terwijl nog 50 beestenwagens worden vervaardigd.

Behalve het reeds opgenoemde moeten nog de volgende werken worden uitgevoerd. 1°. Het eindstation te Rotterdam. Dit werk gaat met kracht vooruit; men rekent er op, dat de draaibrug dit jaar gereed zal zijn en dat daar de werken zoo ver zullen vorderen dat in den loop des volgenden zomers met de daarstelling der stations, enz. zal kunnen worden aangevangen. 2°. Het internationaal goederen-station te Amsterdam. 3°. De daarstelling van los- en bergplaatsen voor steenkolen te Arnhem, Utrecht en Amsterdam. Men hoopt, dat die nog voor den winter gereed zullen zijn.

Omtrent de aangevraagde koncessie voor een verbindingsweg tusschen Breukelen en Harmelen hoopt de direktie, dat die zaak tot tevredenheid zoowel van de der Regering als van de hare zal kunnen worden geregeld.

De aan te leggen lijn door eene andere maatschappij tusschen Zevenaar en Rheine zal voorzeker hoogst belangrijk voor den Rijnspoorweg worden.

Omtrent het nog zoo geheel onvoldoende goederen-transport, worden de verschillende bezwaren opgenoemd, die dit veroorzaken en waaronder vooral de hooge vrachten van de duitsche lijn worden genoemd. Als laatste hulpmiddel heeft de direktie onlangs aan de Keulen Mindener maatschappij voorgesteld, hare vrachten uitsluitend tusschen Emmerik en Oberhausen te verminderen en die met de tegenwoordige vrachten van den Rhijnspoorweg gelijk te stellen, ten einde die op deze wijze aan beide ondernemingen tot vervoer naar Oberhausen te verzekeren. Op deze laatste voordragt is nog geen antwoord ontvangen, doch de direktie vertrouwt dat eenige toenadering niet zal achterwege blijven.

De aanstelling van agenten te Amsterdam, Rotterdam en Arnhem, beantwoordt aan het oogmerk.

Door de verkregen overtuiging dat eene zeer aanzienlijke vrachtvermindering het eenige middel was, om het vervoer op den waterweg te bemagtigen, waartoe deze

maatschappij was geregtigd, heeft men niet geaarzeld daaraan gevolg te geven.

Ook voor het binnenlandsche vervoer is het tarief aanzienlijk verminderd. De direktie zal in het vervolg de laagst mogelijke vrachten bepalen.

Het steenkolen-transport is voor het tegenwoordige slechts van zeer weinig beteekenis geweest.

Zoodra de lijnen van Zevenaar naar Rheine en van Keulen naar Giessen, benevens het eindstation te Rotterdam gereed zullen zijn, betwijfelt de direktie het geen oogenblik dat deze onderneming ten volle aan vele warme verwachtingen zal beantwoorden, en zelfs, na zoovele jaren van uitstel en teleurstelling eene voldoende vergoeding zal opleveren.

Uit het daaropvolgende technisch verslag van den ingenieur der maatschappij blijkt, dat de wegen zich in voldoenden toestand bevonden. Langs den geheelen weg loopt een elektro-magnetische telegraaflijn met 11 spreektoestellen, terwijl eene tweede lijn voor de dienst der kloksignalen is gespannen. Bij de hoofd-stations en bij de beweegbare bruggen zijn acht zoogenaamde sernaphorische signalen opgerigt tot het geven der noodige seinen voor de veilige passage der treinen zoo bij dag als 's nachts.

V. H., de vader van een veelbelovend dochtertje, schrijft het volgende in de *Kamper-Courant*:

„Daar bij de te maken wet op het lager onderwijs, die thans haar einde nadert, nog al wat te behandelen is geweest, zoude het te dezer tijd niet onvoegzaam zijn, ten einde dezelve meer te volmaken, te gedenken aan de vrije privilegiën, welke de heeren Schoolmeesters zich toeëigenen bij het geven der vacantie. Men las onlangs in de *Haarl. Courant*: „de vacantie begint 19 Junij en duurt tot 10 Augustus aanstaande;" waarlijk geen kleinigheid! de lieve jeugd vergeet in dien tijd wat ze in het voorjaar geleerd heeft.

„Indien nu de ouders of voogden der kinderen, daar tegen over kunnen stellen, „van 19 Junij tot 10 Augustus e. k. geen onderrigt, derhalve ook geene gelegenheid tot betalen" zeg het voort!!, dan is zulks aannemelijk, maar betalen zonder lessen, daar behoort correctionele straf op.

„Eene kleine schoolgangster verkreeg onlangs vacantie, en daar bij vacantiewerk, om mede te spotten. — Voor zoo ver betreft de rekenkunde, merkte ik aan, dat zij reeds lang in den regel van drieën werkte, en nu voor vacantiewerk, optellen, deelen en vermenigvuldigen moest; waarom dan ook geen aftrekken? „O Pa!" schreeuwde zij, [illegible] Monsieur niets van, en de Mademoiselles van Mina en Marie ook niet; zij zijn het over al eens dat aftrekken nadeelig is voor hunne huishouding, zeker omdat ze benaauwd zijn, dat de vacantietijd haar ook afgetrokken zoude worden." Waarlijk voor een meisje eene bijzondere opmerking, welke mij de reden tot dit schrijven gaf.

„Bijaldien de zomer-vacantie eens 14 dagen telde, en Paschen en Kersmis 4 dagen, of in eens 3 weken zomer-vacantie, mij dunkt zulks zoude voldoende zijn.

„De kinderen worden bij lange vacantie-tijd traag, ontwennen de school, de leerlust gaat verloren, en de schoolmeesters, die hunne plaisierreisjes maken, worden er ook niet vlugger door. De ouders en voogden zien toe, en spreken over aftrekken."

Het komt ons voor, dat de „kleine schoolgangster", die op zeer jeugdigen leeftijd reeds zulk een treffenden [illegible] betoont voor berekenen en beknibbelen, en zulke lieve [illegible] „uitschreeuwt" over aftrekken en nadeelen [illegible] huishouding, een waardige dochter zal worden van den goedhartigen menschenvriend, wien het begroot dat de schoolmeester zich van een gansch jaar drukkenden arbeid een paar weken verademing gunt, zonder dat hem daarvoor op het karige schoolgeld iets gekort wordt.

Arme onderwijzers! men vordert van u uitgebreide kundigheden, men legt u de zwaarste inspanningen op, men betaalt u als dagelooners, en dan zijn er nog V. H's, die u, wanneer gij een luchtje scheppen wilt, met korrektionneele straf dreigen, en u als galeiboeven willen behandelen.

„In ons blad van gisteren is door eene *drukfout* onjuist medegedeeld het berigt uit 's Hertogenbosch betreffende het besluit der Prov. Staten over het doen eener voordragt aan den Koning van drie candidaten, ten einde te voorzien in de bestaande vacature van een raadsheer in dat collegie. Er staat, dat de Prov. Staten besloten hebben *eene* voordragt te doen, terwijl integendeel met eenparigheid van stemmen is besloten om *geene* voordragt te doen, maar zich daartoe onbevoegd te verklaren op grond dat art. 132 der Grondwet van 1840 vervallen is. (*H.*)

Naar men verneemt, gaan de werkzaamheden van de drentsche [illegible] Midden-Kanaalmaatschappij zoo goed voort, dat het kanaal nog dit jaar tot in de veenen van Noord- en Zuidbarge zal gegraven zijn, en moet reeds bij directeuren het voornemen bestaan, om in de maand September aanstaande, een gedeelte van den aan de maatschappij toebehoorenden veengrond in Odoorn publiek te verkoopen. (*Pr. Dr. Ct.*)

Z. M. heeft op hun verzoek eervol ontslagen als plaatsverv. kantonr. te Vollenhove, A. Verwey; en mr. H. L. Maarschalk als offic. van Justitie bij de arr.-regtb. te Breda en als zoodanig benoemd mr. H. F. T. van Schaeck.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 20 Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen voortgezet over art. 67 van het wetsontwerp op het lager onderwijs, die ll. Zaturdag niet afliepen.

Op dat artikel, gelijk het was gewijzigd door de Regering, en met eene nieuwe alinea ll. Zaturdag door den minister van Binnenlandsche Zaken vermeerderd, waren amendementen voorgedragen door de heeren van Hoëvell, Sloet tot Oldhuis en Wintgens.

„In de zitting van heden heeft de Regering eene nieuwe redaktie van art. 67 voorgedragen, waardoor het aldus luiden zou:

„De jaarwedden van alle tijdens het in werking treden dezer wet dienstdoende openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen worden, zoolang zij hunne betrekking bekleeden, in geen geval tot een minder bedrag geregeld dan hetgeen zij in de laatste vijf jaren aan gemeld tijdstip voorafgegaan, of voor hen, die korter in dienst zijn geweest, over het kortere tijdvak in hunne betrekking gemiddeld jaarlijks aan inkomsten hebben genoten."

Daarenboven heeft de Regering voorgedragen een nieuw artikel op het vorige te doen volgen, aldus luidende:

„Tot het in werking brengen der voorschriften betrekkelijk: het bepalen van het getal der scholen in evenredigheid met de bevolking en de behoefte, en de uitbreiding van het onderwijs (artt. 16 en 17);

den bijstand in het onderwijs aan den hoofdonderwijzer te verleenen (art. 18);

de jaarwedden en andere voordeelen der hoofd- en hulponderwijzers en de toelagen ten behoeve der kweekelingen (artt. 19 en 20);

de kosten van het onderwijs (artt. 30—34),

wordt een termijn toegestaan van uiterlijk drie jaren, te rekenen van het tijdstip waarop deze wet verbindende is.

Gedurende dien termijn worden aan de openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen en aan de gemeenten de jaarwedden en toelagen der provinciën en van het Rijk uitbetaald, in welker genot zij zijn tijdens het in werking treden dezer wet."

In de zitting van heden werden weder nieuwe amendementen voorgesteld door de heeren Sloet tot Oldhuis, Wintgens, Dullert en van Deinse.

Dat van den heer Sloet tot Oldhuis strekte om op het door de Regering voorgestelde art. 67, gelijk dit later gewijzigd was, te doen volgen een nieuw artikel van den volgenden inhoud:

„Alle tijdens het in werking treden dezer wet dienstdoende openbare hoofdonderwijzers of hoofdonderwijzeressen ontvangen, zoo lang zij hunne betrekkingen blijven bekleeden, uit de gemeente-kas eene jaarwedde, waarvan het bedrag ten minste gelijk staat met het inkomen, dat zij over de laatste vijf jaren, of voor hen die korter in dienst zijn geweest, over het kortere tijdvak, in hunne betrekking gemiddeld jaarlijks hebben genoten, met dien verstande evenwel, dat de jaarwedde, behoudens hetgeen bij art. 20 en 49 is bepaald, in geen geval minder dan *f* 400 mag beloopen."

waardoor zou vervallen het door dien heer ll. Zaturdag voorgesteld amendement om de latere toevoeging tot art. 67, beginnende met de woorden: „De openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen" enz., te doen wegvallen.

Het amendement van den heer Wintgens strekte om in het artikel, volgens de tweede wijziging der Regering in stede van *uiterlijk drie jaren* te stellen *uiterlijk één jaar*.

De heer Dullert wenscht art. 67, gelijk dit volgens de eerste wijziging der Regering luidde, aldus te lezen:

„Tot regeling van de jaarwedden en andere voordeelen der hoofd- en hulponderwijzers en van de toelagen der kweekelingen (artt. 19 en 20);

van de kosten van het onderwijs (artt. 30—34),

wordt een termijn toegestaan uiterlijk van één jaar, te rekenen van het tijdstip waarop deze wet verbindende is.

Bij die regeling wordt aan alle tijdens het in werking treden dezer wet dienstdoende openbare hoofdonderwijzers en hoofdonderwijzeressen, zoolang zij hunne betrekking blijven bekleeden, eene jaarwedde toegelegd, waarvan het bedrag ten minste gelijk staat met het inkomen dat zij over de laatste vijf jaren, of voor hen die in dienst zijn geweest, over het kortere tijdvak, in hunne betrekking gemiddeld jaarlijks hebben genoten, met dien verstande evenwel, dat de jaarwedde, tenzij in de gevallen bij artt. 20 en 49 voorzien, niet minder dan *f* 400 mag beloopen."

Het amendement van den heer van Deinse strekte om bij het art. 67, gelijk het heden door de Regering voorgesteld is, te voegen de woorden: „met dien verstande evenwel dat de jaarwedde, behoudens in de gevallen bij artt. 20 en 40 voorzien niet minder dan *f* 400 mag beloopen."

In den loop der beraadslagingen, waaraan deel namen de heeren: van Hoëvell, Sloet tot Oldhuis, Dullert, Godefroi, van Deinse, ter Bruggen Hugenholtz, Bieruma Oosting, Westerhoff, Blaupot ten Cate, van der Linden, van Zuijlen van Nijevelt, van Heiden Reinestein, Sander en de minister van Binnenlandsche Zaken, trokken de heeren Sloet tot Oldhuis en van Deinse hunne amendementen in, en nam de heer Dullert het 2de gedeelte zijner wijziging terug, en liet het eerste deel bestaan om te behandelen bij het nieuw voorgestelde artikel der Regering.

Art. 67 werd, gelijk het door de Regering heden ochtend was voorgedragen, onveranderd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De amendementen op het nieuw artikel, volgende op het vorige, werden achtereenvolgens verworpen; dat van den heer Dullert met 35 tegen 24 stemmen, dat van den heer Wintgens met 40 tegen 20 stemmen, waarna het artikel der Regering met 38 tegen 22 stemmen werd aangenomen.

Art. 68, waarop de heer Dullert een amendement voorgesteld heeft, waarmede de minister van Binnenlandsche Zaken zich vereenigde, werd in den volgenden zin vastgesteld:

„Aan bijzondere scholen, welke tijdens het in werking treden dezer wet in het genot zijn van subsidie van wege de gemeente of de provincie en niet beantwoorden aan de voorwaarde van het 4de lid van art. 3, kan het subsidie niet langer dan nog gedurende één jaar na eerstgenoemd tijdstip worden verleend."

Art. 69, hetwelk de Regering mede wijzigde, werd aldus goedgekeurd:

„In afwachting der wettelijke regeling van het middelbaar onderwijs zijn de voorschriften dezer wet mede van toepassing op alles wat betreft, het verder voortgezet onderwijs in de levende talen en in de wis- en natuurkunde.

Om tot het examen ter verkrijging eener akte van bekwaamheid voor een of meer dier vakken te worden toegelaten, wordt de ouderdom van ten minste 18 jaren gevorderd. Voor de akte wordt eenmaal vijf gulden betaald."

De heer Sloet tot Oldhuis wenschte een nieuw artikel achter het vorige ingevoegd te zien, aldus luidende:

„Alle akten van bekwaamheid, benoeming, processen-verbaal en overige schrifturen, het onderwijs betreffende, zijn vrij van zegel en registratie."

Welk voorstel echter door dien heer, na de daarover gevoerde beraadslaging tusschen hem, de heeren van Rappard, Dommer van Poldersveldt en den minister van Finantiën, werd ingetrokken.

Art. 70 werd na eene, daarin door de Regering aangebragte verandering aldus luidende goedgekeurd:

„Deze wet treedt in werking den 1en Januarij 1858.

„Behoudens het bepaalde bij art. (het getal later in te voegen) zijn alsdan de bestaande algemeene provinciale en plaatselijke verordeningen op het lager onderwijs afgeschaft, de provinciale kommissiën van onderwijs, plaatselijke schoolkommissiën en kommissiën van plaatselijke schooltoevoorzigt ontbonden, de distrikts schoolopzieners ontslagen en door het schooltoevoorzigt ingevolge deze wet vervangen."

Na de goedkeuring van den konsiderans werd het wetsontwerp op het lager onderwijs in stemming gebragt en daarbij met 47 tegen 15 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de heeren: Dullert, van Hoëvell, Heemskerk, Baud, Gevers Deijnoot, van Akerlaken, Godefroi, Sander, Bosscha, van Eck, van der Veen, Zylker, Sloet tot Oldhuis, Reinders, Delprat, van Deinse, Wybenga, van Bosse, Hoynck van Papendrecht, van der Poel, van Franck, Wintgens, Kien, van Rappard, Blaupot ten Cate, Taets van Amerongen, Dirks, de Lom de Berg, Stolte, Jespers, Storm van 's Gravesande, Brens, ter Bruggen Hugenholtz, de Brauw, van Heiden Reinestein, Hoekwater, Hengst, Westerhoff, van Zuijlen van Nyevelt, van der Linden, Meeussen, Nolthenius, Bieruma Oosting, de Poorter, Slicher van Domburg, Poortman en de Voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: Mackay, Bots en Meijlink, Dommer van Poldersveldt, Elout van Soeterwoude, van Foreest, van Reede van Oudtshoorn, van Lynden, Luijben, van Nispen van Zevenaer, Groen van Prinsterer, van Wintershoven en Hoffman.

Onmiddelijk na de zoo even vermelde stemming kwam in eene missive van den heer Groen van Prinsterer, waarin deze berigtte, om daarbij door hem aangevoerde redenen, zijn ontslag als lid der Kamer te nemen, van welk ontslag aan den minister van Binnenlandsche Zaken mededeeling zal worden gedaan.

De Kamer heeft daarna behandeld:

het wetsontwerp tot aanvulling der bepalingen ten aanzien van den vrijdom van accijns op den turf en de steenkolen, waarover het woord voerden de heeren: de Poorter, Hoffman, Reinders, Gevers Deijnoot, van Bosse, van Hoëvell, van der Linden, Dirks en de minister van Finantiën, waarna de heer van Bosse het voorstel deed, om de behandeling van dit wetsvoorstel tot nader uit te stellen, hetwelk, ondersteund door de heeren Poortman, Hoynck van Papendrecht, van Eck, Heemskerk en van Wintershoven, in stemming gebragt, met 21 tegen 23 stemmen verworpen werd.

Daarna deed de heer van der Linden het voorstel om de beraadslaging tot morgen te verdagen, waarover, bij de deswege gehouden stemming, de stemmen staakten, hebbende 26 leden zich daarvoor en 26 leden zich daartegen verklaard.

De zitting werd alstoen opgeheven."

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is het wetsontwerp, tot uitbreiding van den vrijdom der belasting op de brandstoffen, *aangenomen* met 47 tegen 4 stemmen. Daarna is de wet tot inkoop van tien millioen nationale schuld, nadat de artikelen 3 en 4 daaruit waren genomen, *verworpen*.

DELFT, 18 Julij. De prijzen der kaas waren heden *f* 12.50 a *f* 18 per 100 Ned. ℔. Aanvoer 60 stapels, wegende 18285 Ned. ℔.

ALKMAAR, 19 Julij. Ter kaasmarkt van den 17den dezer waren aangevoerd 710 stapels kaas, wegende te zamen 152,702 Ned. ℔.

De prijs was: kleine *f* 27,75; kommissie *f* 27,25; middelbare *f* 28 per 50 Ned. ℔.

HOORN, 17 Julij. Op de markt alhier werden 295 stapels kaas aangevoerd, wegende te zamen 76,702 N. ℔. Prijs: kleine gras *f* 28.75.

KOEVORDEN, 19 Julij. De gevreesde aardappelziekte begint zich ook hier weder te vertoonen en wel voornamelijk aan de muisjes, waarvan de kool reeds is aangestoken. Hier en daar begint men rogge te oogsten; deze graansoort levert bijzonder goed; ook de veen-boekweit belooft een goeden oogst, zelfs die door de vorst was getroffen, als ook andere graansoorten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Julij. Prins Napoleon zal, alvorens

Frankrijk terug te keeren, op uitnoodiging van Koningin Viktoria, twee dagen op het eiland Wight gaan doorbrengen.

— De moeijelijkheden, waartoe de zaak der Donauvorstendommen aanleiding heeft gegeven, schijnen eer te vermeerderen dan te verminderen, zooals men een oogenblik hoopte van de jongste maatregelen der Porte. De invloed van den engelschen gezant te Konstantinopel, lord Stratford de Redcliffe begint zich weder te vertoonen. Aan den aandrang van deze zijde gehoor gevende, heeft de turksche Regering geweigerd, het protest in overweging te nemen, hetwelk Frankrijk, Rusland, Pruissen en Sardinië hebben ingeleverd, tegen de onwettige inrigting der kiezers-lijsten van Moldavië. Reschid Pacha heeft de vertegewoordigers dezer vier mogendheden verwezen naar den heer v. Prokesch en lord Redcliffe, en voorgesteld de konferentie op nieuw te openen, ten einde te trachten de verschillende partijen tot een te brengen. Dit voorstel is blijkbaar niets meer dan een zijdelingsch middel, om de zaak op de lange baan te schuiven en is dan ook niet aangenomen. Een brief uit Konstantinopel van 11 Julij meldt, dat de spanning tusschen den heer de Thouvenel en Reschid-Pacha, op dit oogenblik zeer groot is.

— Niettegenstaande de groote populariteit welke Béranger gezegd werd te genieten, blijkt het uit een verklaring van zijn uitgever, dat in den laatsten tijd de opbrengst zijner gedichten te gering was om de kosten van zijn onderhoud te bestrijden, hoewel hij niet op grooten voet leefde. Het schijnt dat de weldadigheid hem te gemoet is gekomen door op kiesche wijs bij genoemden uitgever een som gelds voor Béranger beschikbaar te stellen. De uitgever deed het voorkomen of dit geld van den verkoop van Béranger's werken voortsproot, zoodat de dichter ondersteund werd zonder het te weten.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Julij. In de zitting van het Huis der Lords op gisteren heeft lord Brougham voorgesteld, een adres aan de Koningin te rigten, om haar te verzoeken geene aanmoediging te geven aan het plan om Afrikanen in onze tropische gewesten in te voeren, en gebruik te maken van haren invloed bij hare geallieerden, om zulk een plan te doen opgeven.

Nadat lord Clarendon zijne adhaesie aan het adres had geschonken, werd het goedgekeurd.

— In de zitting van het Lagerhuis van jl. Vrijdag heeft lord Palmerston nog nadrukkelijker, dan eenige dagen geleden, verklaard dat en waarom Engeland de uitvoering van het plan tot doorgraving der landengte van Suez met alle magt zou tegenhouden. De bewering dat het plan niet anders uitgevoerd zou kunnen worden dan met overgroote kosten, welke nooit door de opbrengsten van het kanaal zouden worden goed gemaakt, werd door den eersten minister herhaald, en beaamd door den beroemden ingenieur Stephenson, die zeide het terrein der landengte van Suez zelf, naauwkeurig opgenomen te hebben.

Geen der leden heeft het woord voor het plan van den heer de Lesseps gevoerd; zelfs werd de heer Griffith, welke voor dat plan gunstig gestemd schijnt, door de vergadering met blijken van algemeen ongeduld aangehoord, toen hij deze zaak overeenkomstig zijn vroeger aangekondigd voornemen ter sprake bragt.

— De ongeregeldheden die te New-York den 4den dezer plaats hadden ter gelegenheid van de feestviering der onafhankelijk verklaring der Unie, zijn, zooals thans blijkt, van vrij ernstigen aard geweest. In de straten hebben openbare gevechten plaats gehad. Men weet nog niet juist wat daartoe onmiddellijk aanleiding heeft gegeven, doch men gelooft dat de policie-quæstie, daarvan mede oorzaak was, waaromtrent, gelijk men zich zal herinneren, de mayor der stad het met den goeverneur van den staat New-York oneens was, zoodat laatstgemelde het personeel veanderd had. Intusschen is het ook waar dat eene bende boosdoeners de hand in het spel had en dat de militie tusschen beide heeft moeten komen om de vechtenden te scheiden. Behalve 10 dooden zijn 80 personen bij die gelegenheid gekwetst.

Wat de policie-quæstie-zelve aangaat, zoo heeft het hof van appel van Albany den goeverneur in het gelijk gesteld, en dezen geregtigd verklaard om het policie-personeel van New-York te veranderen. De mayor, de heer Wood, heeft daarop de stedelijke policie ontbonden en aan de wet verder uitvoering doen geven.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 Julij. De *Zeit* deelt het volgende betigt uit Frankfort mede:

»Naar men verneemt hebben de gezanten van Oostenrijk en Pruissen ter bondsvergadering hunne instruktiën betrekkelijk de zaak der deensche Hertogdommen ontvangen. De beide hoven zijn het met elkander volmaakt eens geworden omtrent de afwachtende houding, welke zij tegenover de jongste deensche nota van 24 Junij zullen aannemen. Daarvan getuigen ook de onder dagteekening van 6 Julij naar Kopenhagen gezonden nota's ten antwoord. Gelijk reeds vroeger gemeld is behelzen zij geenszins betuigingen van tevredenheid en vertrouwen; men acht het meer overeenkomstig met de belangen der hertogdommen, bij de kort aanstaande bijeenkomst der holsteinsche stendenvergadering, de voorstellen der deensche Regering en de verklaringen der stenden af te wachten, ten einde een behoorlijken grond voor een eventueel bondsbesluit te verkrijgen. Of deze beslissing van den bond noodzakelijk zij, zal van de uitkomst der in de aanstaande maand beginnende onderhandelingen tusschen de deensche Regering en de holsteinsche Stenden afhangen. In elk geval echter bestaat alhier het voornemen om de noodige beslissing ten allerspoedigste te nemen, en de bondsvergadering zal dan ook dien overeenkomstig den tijd van hare jaarlijsche zomer-verdaging bepalen. Men verneemt dat deze in de volgende week beginnen en tot half Oktober duren zal, voor welk tijdstip het niet waarschijnlijk is dat de zaak der Hertogdommen ver genoeg gevorderd zal wezen om een besluit te nemen."

STADSNIEUWS.

In de 233ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 2e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 5614 *f* 5000, N°. 19603 *f* 1500, N°. 4015 en 15228 eder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 21 Julij.

OVERLEDEN (16 Julij): H. G. Doornebosch, 30 j. G. H. Koelink, 6 m.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		18 JULIJ 4½ u. gebl.	20 JULIJ	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.				
Nederl. Bank	4		170		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63½	63 7/16	63½	63 7/16
Dito Dito	3	76¾	76 9/16	76⅝	76 9/16
Dito Dito	4	96⅜	96⅛	96¼	96 3/16
Amortisatie-Syndikaat	3½	91¼			
Aand. Handel-Maatsch.	4½	159	158¾	159¼	158¾
Oost-Ind. Leening	4½		95¼		
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Maatschappij van Weld.	4		63⅞		
Belgie, Cert. bij R. Bij	2½				
Dito *Rothschild*	2½		53		
Frankrijk, Certifikaten	3		63		
Spanje, Obligatiën	1½	25 7/16	25 7/16	25½	
Dito	3	43⅛	43 1/16		
Dito Binnenlandsche	3	37¾	37⅝	37¾	37 11/16
Amortisable Schuld		5 9/16			
Bewijzen Coupon		5 11/16	5 7/16	5 11/16	5 7/16
Portugal, Obligatiën	3	46	45 13/16	46⅛	45 13/16
Dito 1856	3	45¾	45⅝	45 7/16	45 7/16
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5	105¼	105	105⅛	105
Dito bij idem 1828/1829	5	103½	103¼		
Cert. bij idem 1831/1833	5				
Dito bij idem 1840	4		88		
Dito bij *Stieglitz*	4	87⅝	87⅝	87¾	87⅝
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5		97⅝	97¾	97⅝
Dito 1855, 6de Serie	5	99⅝	99 9/16	99¾	99 9/16
Dito Adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½	96¼	96¼		
Inschrijv. in Assignatiën	6				
Certifikaten van dito	6	67¼	67¼		
Polen, Aand. 1835, fl. 300	*f*	154½	154½		
Obligatiën	4 pCt.	80	80		
Pruissen, Oblig.	4½				
Aandeelen 1854	3½		212		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5		78⅞		
Dito dito	4				
Dito Metalliek	5	76 13/16	76⅞	76 15/16	
Dito Rente Amsterdam	5	87⅝	87⅝	87⅝	87¾
Dito Nationale 1854	5	78½	78 7/16	78 9/16	78½
Dito dito	2½	39⅝	39⅝		
Weener Bankaktiën	*f*				
Dito Aand. fl. 250, 1839			418		
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Dito bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5				
Dito	3				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5				
Dito 1839 van £ 100	5				
Dito 1843 » 100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½		78½		
Dito te Parijs	3		60		
Ecuador, Oblig. 1855	1		13 13/16	14⅝	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½				
Dito Uitgestelde	2				
Grenada, Obligatiën	3½	22⅛	21⅞	22	
Dito Uitgestelde			6 5/16	6¼	
Mexiko, dito	3	21⅝	21 11/16	21⅝	
Nrd. Amer. Pl. *Hope en C.*, Lr. A	*f*				
Dito dito	Lr. B	91¼			
Dito bij Rothschild	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		119¼	119½	120¼	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	93	93¼	93½	93½
Louisiana	5				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5				

Russ. Spoorw. 77½, 78; B. Sp. 28; Handel-Maatschappij kont. 158⅜, ⅞.

Binnenl. fondsen waren heden prijshoudend; russische, portugeesche en oostenrijksche zonder variatie; spaansche werd fransche rekening aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3 à 4 pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅝	Livorno	2/m.	*f* 89½
»	zigt	» 56	Napels	»	» 83
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1.81¼
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 34
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg		» 35⅛
Cadix	»	» 240	Frankfort		» 35⅛
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35 1/16
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,72½
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,82½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 56⅜; Obligatiën 4½ pc. 97⅞; Spanje 1½ pc. 25 1/16; Binnenl. 3 pc. 37 11/16; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80¼; id. Nationale 82p.

PARIJS, 20 Julij. Fransche 4½ pc. 92.—; 3 pc. 67.75; 1½ pc. Spanje 24½; 3 pc. id. 36¾; 3 pc. Met. —; Rom. Leen. 86½.

MADRID, 17 Julij. 3 pc. Schuld 38.50, id. 1½ pc. 25.70.

LONDEN, 20 Julij. Cons. 92½; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1½ pc. 25⅛; Rusl. 5 pc. 109½; id. 4½ pc. 96¼; Holl. 4 pc. 98½; id. 2½ pc. 64¼; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 102; Peru 4½ pc. 81; Gren. uitg. 6¼; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22½; Portugal 3 pc. 45½; Ecuador 14½; Venezuela 35; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 20 Julij. Met. 5 pc. 83⅞; Nationale 85½; Bank-Aktiën 1008; Credit Anst. 245; Wissel op Londen 10.09; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4½.

BERLIJN, 20 Julij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99⅜; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106⅜.

HAMBURG, 20 Julij. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 102; 4½ pc. 91½; 3 pc. Mexikanen 9⅜; Noord-Duits. bank 93½; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 20 Julij. 5 pc. Met. 79⅞; 1½ pc. Spanje binnenl. 25½; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam 114½.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek	*f* 28,55	a —	Pruissische	*f* 34⅞	a —
Napelsche	- 25,80	„ —	Spaansche	- 2,39½	„ —
Div. in £St.	- 11,75	„ —	Hamb. Russ.	- —	„ —
Eng. Russen	- —,—	„ —	Russ. in Z. R.	- 36⅜	„ —
Fransche	55⅞	„ —	Pools. in „	- 10⅜	„ —
Belgische	56½	„ —	„ „ Fl.	- 27½	„ —

Nationale Metalliek *f* 29,82½. Buitenl. Spanje *f* 55 9/16 per Fr. 120.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,85	à 9,95
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	*f* 11,85	» 11,95
» Pistolen	» 9,65	» 9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,40	» 9,50
Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn à 1¼ à 1½ pCt.		

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	» —,—
» 900 » 700	» 104,20	» 104,70

De heeren Hope en C°., Ketwich en Voombergh en wed. W. Borski hebben bekend gemaakt, dat de coupons der 5 pCt. Russische Certifikaten in zilver, 5de leening, van hunne administratie, verschenen 1/13 April 1857, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met *f* 23.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 Julij.

Heden werden afgedaan 2400 bn. kranj Java Suiker, zeilend per *Johanna Wilhelmina* n°. 13 Factuur à *f* 31.

GRAANMARKT.

Tarwe onveranderd; 128 ℔ bt. Poolsche *f* 385; 130 ℔ n. dito *f* 392; 116 ℔ Vriessche *f* 280.

Rogge flaauw; 125 ℔ Pruissische *f* 242; 118 ℔ Petersburger *f* 230.

Haver zonder handel.

Boekweit als voren; 118, 112 ℔ Holst. *f* 257, 260; 118, 119 ℔ Amersf. en Nijkerker *f* 270, 273; 112, 113 ℔ Holst. *f* 230, 235.

SCHIEDAM, 20 Julij. Gerst verkocht: 127/2 ℔ Libau *f* 253 3/m. — Moutwijn *f* 26,50; Jenever *f* 26; Amst. Proef *f* 27,25, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; spoeling *f* 0.80 per ketel.

BALTIMORE, 3 Julij. *Tabak*. De vraag was minder levendig en de exporteurs schijnen de rezultaten der vroeger uitzendingen te willen afwachten, alvorens verder te opereren. Er kwam slechts weinig Maryland ter markt, en er zijn voortdurend nemers tot tot vorige prijzen; brouwn leaf $ 9 a 10 infer. Short Seconds $ 7.50 a 8.50, brouwn leafy $ 10 a 11, extra $ 11 a 15.

RICHMOND, 7 Julij. *Tabak.* Sedert de beide laatste weken heeft zich eene sterke koncurrentie bij de koopers opgedaan, en de prijzen voor leaf zijn $ 4 en voor lugs 1½ gemonteerd. Bijna al de Tabak van het binnenland aangebragt zijnde moet men besluiten dat de oogst 1856—57 kleiner is dan die van 1855—56.

HAVANA, 29 Junij. *Suiker.* De markt blijft kalm op de berigten der Vereenigde Staten, doch daar 1° Julij de regter aldaar verandert, verwacht men eene groote verlevendiging voor het artikel wegens de geringe voorraad. Diensvolgens blijven de houders zeer vast in hunne vorderingen, en kan men slechts nu en dan kleine partijtjes iets onder de vorige coursen koopen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 19 Julij. Wilson, Gratitude, Odessa, l. v. Falmouth. — 20 Julij. Witsen Elias, Zeenymph, Batavia.

HELVOET, 19 Julij. Guiletta, Dominique Maresco, Girgenti, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 18 Julij. Van Rijn van Alkemade, Prinses Amalia, Rotterdam naar Batavia.

SURINAME, 1? Junij. Groenewoud, Susanna, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 19 Julij. Hazewinkel, Piet Hein, Batavia. — 20 Julij. Van Putte, Maria Elisa, Batavia. - Parma, Admiraal Tjerk Hiddes, Suriname. - Hofker, Pegasus, Curaçao.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 21 Julij, in lading naar:

Maintz.	F. Leydecker, Maintz N°. 2.
Keulen.	H. Berns, Cölln N°. 14.
Keulen.	A. Demum, Stad Amsterdam.
Urdingen en Ruhrort.	J. van Beek, Wilhelmina.
Frankfort.	G. Caldenhoven, Frankfort N°. 23.
Dusseldorp.	W. J. F. Wilson, Niederrein N°. 11.
Mannheim.	J. J. Reindorp, Rhijnstroom.
Wezel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseldorp.	M. Meeuwsen, Niederrein N°. 5.
Duisburg.	H. Stempel, Mercuur.

AMSTERDAM, 17 Julij, vertrokken naar:

Mainz.	J. Sinzig, Maintz N°. 1.
Urdingen en Ruhrort.	G. Spiering, Geerdina Adriana.
Duisburg.	J. H. W. v. Boven, Niederrein N°. 1.

Rijnhoogte. ARNHEM, 17 Julij 1 el 21 duim. KEULEN, 20 „ 6 vt. 3½ „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 20 Julij, in het O. Z. Heeren Logement.

4. Warmoezieiderij, Huizing, enz., Nieuwe Schagerlaan bij de Wetering, F 61 en 65; ƒ3500, Opgehouden. — 5. Dito, in den Binnendijkschen en Buitenvelderschen Polder bij de Wetering, F 73; ƒ2700, ƒ300, F. Reysenbach. — 6. Een [illegible] aan de Wetering, D 855; [illegible] tierstraat, [illegible] Twee Huizen en Erven, Anjelierstraat, OO 453 en 454; ƒ640, ƒ10, J. F. Schutte, Jr. — 9. Huis en Erve, Langestraat, SS 154; ƒ310, L. C. Schade, Jr. — 10. Dito, Lindengracht, PP 121; ƒ725 — 11. Dito, als voren, PP 122; ƒ725; te zamen ƒ1450, ƒ50, W. A. J. Vroom — 12. Dito, Elandsgracht, GG 251; ƒ1600, ƒ20, H. F. Straatman.

N°. 1, 2 en 3 zijn niet geveild.

Advertentiën.

(3473) GETROUWD: P. BOTS,
Weduwenaar van A. H. VAN EIJCK,
en
C. M. v. D. WEIJDEN.

NIEUWKOOP,
21 Julij 1857.

(…) GETROUWD: W. G. VAN HEUKELUM
en
A. L. S. TERWINDT.

[illegible], 21 Julij 1857.

Men vraagt eene R. C. Secondant, van den 2den of 3den rang, van goede getuigschriften voorzien en in staat eene Lagere School te besturen, alwaar ook de Fransche taal onderwezen wordt. Brieven *franco* letter M. Postkantoor Zevenbergen. (3474)

(3472)

WAGENDIENST.

Van *Roermond* over *Weert* naar *Eindhoven*, vice versa.

Onderneming van de Wed. KNAPEN te *Weert.*

Vertrekt alle dagen, nooit uitgezonderd, van *Roermond*, des morgens ten 7 ure, des middags ten 12 ure, van *Weert* om te *Eindhoven* voor het vertrek der Diligence op *'s Bosch* en *Helmond* aan te komen, des morgens ten 7 ure van *Eindhoven* naar *Weert* en des namiddags ten 3 ure van *Weert* naar *Roermond.*

Van het werkje, getiteld:

VADER BRUNO,

de Kluizenaar van Overveen,

door [illegible] VAN DER HORST, R. K. Pr.

Versierd [illegible] Kopergravuren, van J. B. WITKAMP, zijn nog zeer weinige exemplaren voorhanden. Er is bereids een Tweede Druk ter perse, die spoedig het licht zal zien en alom verkrijgbaar zal gesteld worden, tegen 80 Cts., ten voordeele van hetzelfde liefdadige doel.

(3475) Bij den Boekh. J. BEERENDONK te Amsterdam, is uitgegeven en alom verkrijgbaar:

De Onbevlekte Ontvangenis der Heilige Moeder van god, geschiedkundig toegelicht voor ongeletterden en geleerden, naar het Fransch, door den Eerwaarde R. P. E. Daras, 12mo 70 Bladz. 25 Cts.

Handboekje voor de Leden der Congregatiën van de A. H. Maagd Maria (vereenigd met de Hoofd-congregatie van Maria-Boodschap te Rome) 18° IV, 100 Bladz. 25 Cts.

Gezangen in gebruik bij de Aartsbroederschap der H. Familie (*met bijgevoegde zangwijzen*) 2e druk, 8vo 72 Bladz. . . . . 35 Cts.

Hetzelfde fraai gebonden, 8vo 72 Bladz. . . 60 „

De Orgelpartij bij deze gezangen behoorende, *bewerkt door den Heer* C. VAN VEEN . . . . . 75 Cts.

Leesboek voor meergevorderden leerlingen der lagere scholen. Naar het Hoogduitsch van Prof. ANNEGARN, (*met Bisschoppelijke Goedkeuring,*) 8vo 108 Bladz. 30 Cts.

Lijkrede bij de plegtige ter-aardebestelling van den Wel-Edelen Heer J. H. VAN BREE, uitgesproken door den Wel-Eerw. Heer F. J. HAANRAADS . . 20 Cts.

Een op Staal gegraveerden **Plaat,** voorstellende het Alziend Oog, *op glacé carton* . . . . . 15 Cts.

Idem Idem op zwaar papier gekleurd 15 „

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS wordt met succes gedebiteerd:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN

DER

Roomsch Katholieke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van

JOZEF ANTONY,

Hoogleeraar te Munster.

door H. J. SONJEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.
Tweede herziene druk.

Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2den druk van dit voor de Jeugd zoo nuttig werkje 10 cents lager gesteld dan den eersten druk, om het boekje, dat door vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, meer algemeen te verspreiden.

FABRIEK

VAN GOUDEN, ZILVEREN EN ZIJDEN BORDUURWERKEN,

VAN

PAULUS SUTORIUS EN COMP. TE AMSTERDAM.

In ons Magazijn zijn steeds voorhanden: een groot assortiment **Cassuifels** in alle kleuren, van ƒ25.— tot ƒ500.—. **Dalmatica's** en **Choorkappen** worden desverkiezende zeer spoedig gemaakt. Oude Borduurwerken van welken aard ook, worden bij ons zeer schoon gerepareerd, en op nieuwe stoffen overgebragt. In Zilverwerken hebben wij steeds schoone **Kelken, Siboriën, Remonstrancen, Wierookvaten, Ampullen, Crucifixen etc.,** verder **Kruiswegstatiën, Canons, Missalen** met en zonder zilveren beslagen, **Altaar-dwalen, Albten, Communiekleeden** en **Kanten,** vergulde en verzilverde **Kandelarene Lampen etc.** Wij bezorgen ook voordeelig schoone **Beeldhouwwerken** in Hout en Steen, **Gemaakt stukken, Modellen** en **Teekeningen** worden op verlangen ter bezigtiging gezonden. Onze **Borduurwerken** overtreffen de buitenlandsche verre in kwaliteit en kosten minder. (3423)

Verspreiding van Godsdienstige Traktaatjes voor Katholieken.

Uitgegeven [illegible]

Deze Traktaatjes worden maandelijks bij 12tallen voor den zeer geringen prijs van **drie gulden de jaargang** uitgegeven, waardoor men 144 boekjes ontvangt; zoodat elk boekje van 16 a 20 bladzijden, slechts **twee centen** kost. Men kan ook inteekenen voor 75 cents per jaargang, waarvoor men maandelijks een Traktaatje in gekleurden omslag ontvangt.

De boekjes zien er lief uit en bevatten veel nuttigs, zoodat EE. HH. Geestelijken, leden der H. *Vincentius*-Vereeniging enz, ter verspreiding niets *doelmatiger* en *goedkooper* kunnen vinden.

INHOUD DER VERSCHENEN TRAKTAATJES:

I. *De vereering der Heiligen.* Een woord tot inleiding aan den lezer. Hoe deze leer door de onkatholieken wordt miskend, verdraaid en verwrongen. Wat sommige predikanten er van maken. Wat de H. Kerk leert. De getuigenissen der H. Schrift, van Kerkvaders en ook van Protestanten. Hoe heilzaam en nuttig die leer is. Waarom wij Maria-dienaars genoemd worden. Onze eerbied en liefde voor *Maria.*

II. *De reliquien der Heiligen.* Hoe onredelijk de onkatholieken zijn door deze vereering te laken. Hun vooroordeel en vooringenomenheid. Bewijzen dat deze vereering ten allen tijde heeft bestaan. Getuigenissen van Heiligen en Kerkvaders. Wat de wereld wil en niet wil. De asch van *Napoleon I* te *Parijs.* Het huisje van *Czaar Peter* te *Zaandam*, en het huisje van onze Lieve Vrouw te *Lorette.* Alle twijfel omtrent de echtheid der reliquien weggenomen. De overblijfselen van de H. *Genoveva* en de pest te *Parijs.*

III. *De beelden der Heiligen.* Waarom men beelden in de katholieke kerken plaatst. Wat die beelden tot ons zeggen. Het vooroordeel der Protestanten. Hunne bedenkingen. Het vereeren van beelden niet in strijd met Gods gebod. Getuigenissen der kerkleeraars. Wie past beter in de kerk *Willebrordus* of *de Ruyter?* Is de Kerk aan staats- of godsdienst toegewijd? De beeldstorming van 1567. Het H. Graf des Zaligmakers en het praalgraf van admiraal van *Gent* in de Dom-kerk te *Utrecht.* Ergerlijk tooneel in dezelfde kerk in 1854. De H. *Stephanus* en Keizer *Leo.*

IV. *Het Vagevuur.* Onze broeders der zegevierende en der lijdende Kerk i. e. Liefdeband der Kerk van Christus. Hoe onverantwoordelijk de Protestanten handelen. Het bidden voor overledenen bestond reeds 600 jaren voor *Christus.* Bewijzen uit *Luther* en de H. Schrift. Schoone getuigenis van een protestantsch hoogleeraar. Getuigenissen der kerkvaders. Bekentenis van *Luther.* Getuigenis van *Hugo de Groot.* De geleerde Collier en de twijfelleer van Domine *Zimmerman.* De Fransche Akademie. Hoe gelukkig wij Katholieken zijn.

Men abonneert zich bij den Uitgever dezer Courant en bij alle Boekhandelaren des Rijks. (3458)

Het sedert 1°. Januarij jl. bij den ondergeteekende geregeld op den eersten van elke maand verschijnende Tijdschrift:

DE TOESCHOUWER

mag, niettegenstaande zijn kortstondig bestaan, reeds op een groot aantal geabonneerden en lezers roemen. Dit is ongetwijfeld toe te schrijven aan de degelijkheid der artikelen, welke er in voorkomen, en aan de populaire manier waarin die geschreven zijn. **De Toeschouwer** is daarom een Tijdschrift voor alle klassen van beschaafde lezers geschikt. Het levert een aangename en nuttige verpoozings-lektuur op. Om hiervan overtuigd te zijn, zie men slechts het eerste deel in, wat met het in Junij verschenen nummer kompleet is. Dat deel bevat ruim dertig belangrijke opstellen van allerlei aard. Men treft er in aan *staatkundige beschouwingen* over den toestand van *Spanje, Amerika, Engeland, Italië* enz. *Geschiedkundige mededeelingen* over de nederlandsche *onlusten in de 16e eeuw,* over de laatste periode van *het Romeinsche rijk* en *den toestand van de Kerk,* over *O'Connell en de Emancipatie-bill,* enz. Voorts *Reisbeschrijvingen, gedichten, verhalen, humoristische opstellen,* enz. Behalve de oorspronkelijke stukken, geeft **de Toeschouwer** steeds veel te lezen van den nieuwsten arbeid der beroemde katholieke schrijvers van het buitenland, en bragt alzoo belangrijke artikelen van KARDINAAL WISEMAN, Dr. [illegible], DE MONTALEMBERT, DE MELUN enz. onder de oogen zijner lezers.

Het strekt den uitgever tot groot genoegen met erkentelijkheid te kunnen berigten, dat in zijn laatste aflevering het geachte tijdschrift **de Katholiek;** in zeer vleijende bewoordingen van **den Toeschouwer** spreekt en het geleverde in de reeds verschenen nummers: **zeer leerrijk, onderhoudend en behagelijk van vorm** noemt.

Alle Boekhandelaren nemen inteekeningen op **den Toeschouwer** aan.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.